

Η απεργία των τραμβαγιέρηδων του 1911

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Μεγάλη απεργιακή κινητοποίηση των εργαζομένων στα τραμ της Αθήνας για την επαναπρόσληψη απολυθέντων συναδέλφων τους.

Οι τραμβαγιέρηδες, όπως αποκαλούσαν οι παλαιότεροι τους εργαζομένους στο τραμ, ήταν ένας από τους πιο δυναμικούς κλάδους εργαζομένων στην Ελλάδα, με συνδικαλιστική εκπροσώπηση και αρκετές κινητοποιήσεις στο ενεργητικό τους. Η απεργία που κήρυξαν στην Αθήνα στα τέλη Ιανουαρίου 1911, μπορεί να μην πέτυχε τον στόχο της που ήταν οι επαναπρόσληψη απολυθέντων συναδέλφων τους, αλλά επιτάχυνε τις εξελίξεις για την καθιέρωση μιας σύγχρονης εργατικής νομοθεσίας στην Ελλάδα.

Στις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20ού αιώνα, με ανοιχτά τα εθνικά θέματα (Μακεδονικό, Κρητικό κ.α), η ελληνική οικονομία βρισκόταν σε ανοδική πορεία, η βιομηχανία αναπτυσσόταν, τα δικαιώματα όμως των εργαζομένων ήταν σχεδόν ανύπαρκτα. Συχνά αναγκάζονταν να δουλεύουν 13 με 14 ώρες την ημέρα, οι μισθοί ήταν πενιχροί και οι απολύσεις σύνηθες φαινόμενο χωρίς κανόνες. Την διακυβέρνηση της χώρας ασκούσε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, που είχε κερδίσει πανηγυρικά τις εκλογές της 28ης Νοεμβρίου 1910 και ετοιμαζόταν να ξεδιπλώσει το μεταρρυθμιστικό του πρόγραμμα που θα οδηγούσε στον αστικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Στα μέσα Ιανουαρίου, η ελληνοβελγική «Εταιρεία Τροchioδρόμων Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων» (ΕΤΑΠΠ), που διαχειριζόταν τα τραμ της πρωτεύουσας και του επινείου, απέλυσε τέσσερις επιθεωρητές, μεταξύ των οποίων και τον πρόεδρο

του σωματείου των τραμβαγιέρηδων, για την συνδικαλιστική τους δράση. Στην ουσία, στόχος της ή διάλυση του ιδιαίτερα μαχητικού σωματείου τους. Οι εργαζόμενοι της επιχείρησης απάντησαν δυναμικά και στις 21 Ιανουαρίου κήρυξαν απεργία διαρκείας με βασικό αίτημα την επαναπρόσληψη των απολυμένων συναδέλφων τους.

Το πρωί της πρώτης ημέρας της απεργίας, οι απεργοί ξεκίνησαν εν πομπή από το κέντρο της Αθήνας και κατευθύνθηκαν δια μέσου της οδού Πειραιώς προς το αμαξοστάσιο, που βρισκόταν στην περιοχή της Αγίας Τριάδας Κεραμεικού. Το κλίμα ήταν πανηγυρικό και κάποιοι εκ των απεργών άρχισαν να χορεύουν συνοδεία πίπιζας, όπως έγραψε ο Τύπος της εποχής. Παράλληλα άλλοι απεργοί απέκλεισαν τα αμαξοστάσια σε Φάληρο και Πειραιά, τα οποία φρουρούσαν άνδρες της Χωροφυλακής. Η διεύθυνση της εταιρείας παρέμενε ανένδοτη στη επαναπρόσληψη των απολυθέντων, όπως και οι απεργοί, που ήταν αποφασισμένοι να μην αφήσουν να κυκλοφορήσει κανένα τραμ, διαμηνύοντας προς την εργοδοσία ότι εν ανάγκη θα βάψουν τις γραμμές με το αίμα τους.

Η συνάντησή τους με τον υπουργό Εσωτερικών Εμμανουήλ Ρέπουλη, τους απογοήτευσε. Ο υπουργός τους είπε ότι δεν μπορεί να αναμιχθεί στα εσωτερικά της εταιρείας και τους συνέστησε σεβασμό στο νόμο και την τάξη. Την ίδια ημέρα εκδηλώθηκε κύμα συμπαράστασης των απεργών από τα εργατικά κέντρα και από κλάδους εργαζομένων, όπως οι σιδηροδρομικοί, οι σιγαροποιοί και οι αρβυλοποιοί.

Τις επόμενες δύο ημέρες τα πράγματα κύλησαν ήρεμα με τους απεργούς να παραμένουν αποφασισμένοι στην συνέχιση της απεργίας τους. Ο ίδιος ο Βενιζέλος δέχθηκε απεργούς και εκπροσώπους της εργοδοσίας σε μια προσπάθεια εξεύρεσης λύσης, ενώ η κυβέρνηση απέρριψε την διεξαγωγή διαιτησίας, την οποία επιδίωκαν οι απεργοί, πιστεύοντας ότι θα την κερδίσουν. Η εργοδοσία δεν έχασε χρόνο και έβαλε σε κίνηση απεργοσπαστικό μηχανισμό, έχοντας στο πλευρό της την Εισαγγελία, που ανακοίνωσε ότι θα συλλαμβάνεται όποιος απεργός παρεμποδίζει συνάδέλφό του να εργαστεί.

Στις 24 Ιανουαρίου, η κατάσταση εκτραχύνθηκε, καθώς σημειώθηκαν επεισόδια στο αμαξοστάσιο του Κεραμεικού, όπου είχαν συγκεντρωθεί οι απεργοί συν γυναιξί και τέκνοις. Ρίφθηκαν ακόμη και πυροβολισμοί από την Χωροφυλακή, η οποία, όπως δικαιολογήθηκε, ανταπέδωσε πυρά που προήλθαν από απεργούς. Οι συλλήψεις απεργών ξεπέρασαν τις εκατό.

Με την τροπή που πήραν τα πράγματα η απεργία άρχισε να φυλλορροεί. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και το τελεσίγραφο της εταιρείας, ότι όποιος υπάλληλός της δεν προσερχόταν στην εργασία του θα θεωρούνταν αυτοδικαίως απολυμένος. Την

επομένη τα πρώτα τραμ έκαναν την εμφάνισή τους στους δρόμους της Αθήνας, συνοδεία στρατιωτικών και αστυνομικών δυνάμεων, που είχαν καταλάβει θέσεις κατά μήκος των γραμμών.

Η απεργία των τραμβαγιέρηδων μπορεί να τελείωσε άδοξα, αλλά ανάγκασε την κυβέρνηση Βενιζέλου να επιταχύνει τον βηματισμό της και να αρχίσει να λαμβάνει τα πρώτα μέτρα για την βελτίωση της θέσης των εργαζομένων.

Πηγή: sansimera.gr